

Svensk ordföljd

Idag ska vi prata om *ordföljd*. Vi tar hjälp av ett *satsschema* för att förstå i vilket ordning orden ska stå. Det här är ett av flera sätt för att förstå ordföljden.

Titta på de här orden/meningarna:

1. I morgon / jag / ska / nog / gå / efter jobbet / till läkaren.
2. Jag / dig / tycker / jättemycket / om.
3. Efter SFI / jag / ska / studera / på Komvux.

Dessa tre meningar har FEL ordföljd. Om du tittar längre ner * så ser du hur det ska vara.

- *En sats* måste minst bestå av (ha) subjekt och verb, men det finns också andra delar i SATSEN, som t ex: objekt och adverbial.
- Vi har huvudsatser och bisatser. Idag ska vi prata om huvudsatsen.
- Genom ett sats-schema kan vi förstå den svenska ordföljden.

I en sats kan det finnas följande satsdelar.

Subjekt: huset, Kalle, jag (vad eller vem som gör något)

Verb: springer, dricker, reser

Satsadverbial t. ex: inte, alltid, aldrig, ofta, nog, gärna)

Komplement t ex: objekt, predikativ)

Objekt: ger svar på vad/vem?

Predikativ: ord som binds ihop med verben *vara, bli, heta, kallas, verka*

” Jag är glad.” (glad = predikativ)

Adverbial: plats, tid, hur, varför, på vilket sätt

Första platsen (fundament) i huvudsatsen

På *första platsen* (s.k. fundament) i huvudsatsen kan vi ha t ex **subjekt eller tid**. Men vi kan också ha en bisats som berättar om t ex **varför**.

Om vi t ex har subjekt på 1a platsen så blir det tomt på subjektets egen position sedan. (jag markerar det med ett streck i satsschemat)

På första plats I HUVUDSATSEN kan vi alltså ha:

Subjekt

Tid

Plats

Objekt

Predikativ

Bisats som förklarar hur, varför, eller ”trots att...”

Frågeord: varför, hur, när, vem, vad, varifrån, vilken X

HUVUDSATSENS POSITIONER

1 FÖRSTA PLATS	2a plats Verb 1	3 Subjekt	4 Satsadverbial	5 Verb 2	6 Partikel	7 Komplement:	8 Adverb
T ex: subjekt, tid, frågeord, etc	Verbet står i presens/präteritum	Svarar på Vad , vem som gör något	T ex: inte, aldrig, alltid,	Infinitiv eller supinum	Vissa verb är <u>partikel</u> <u>verb</u> som : ”tycker om”	Objekt: svarar på vad?, vem ? Predikativ ,Egentligt subjekt	T ex: plats/tid.
1a plats	Verb 1	Subjekt	Inte (S.A)	Verb 2		Objekt, mm	Tid/plats Var? När?
Jag	reser	----	inte				hem
Imorgon	ska	jag	nog	gå		till läkaren	efter jobbet *
Varför	vill	du	inte	äta	upp	din soppa?	
När jag är trött (bisats)	kan	jag	inte	koncentrera		mig	så bra.
Jag	tycker	---	---	---	om	dig	jättemycket *
Det	står					en man	där ute
	Regnar	det					ute ?
Det	har	---	inte	regnat			idag
Hunden	skäller	---					varje natt
Huset	rasade						i jordbävningen
Clara och hennes sambo Jose, som bor i Malaga,	är					så trevliga personer	
Jose	kommer	---	inte	att arbeta			I Marbella längre
Mina jättesnälla och trevliga elever	är					så duktiga på svenska.	

Provet	hade					frågor som vi inte förstod.		
Efter SFI	ska	jag		studera			på Komvux	*
Jag	Har	---	Faktiskt aldrig	tyckt	Om	Svenska köttbullar		
När jag hade studerat på universitetet i 3 år	Träffade	Jag				Min pojkvän	Där på ett seminarium.	
Hon	jobbar	----	alltid				fastän hon är sjuk.	
1								
2								
3								
4								

Uppgift till dig: Skriv in följande meningar i satsschemat:

1. Jag stiger alltid upp *klockan sju på morgonen*.
2. *När jag börjar jobba i Sverige* vill jag skaffa *en stor och fin lägenhet* mitt i centrum.
3. *Trots att jag är sjuk* måste jag städa och laga mat.
4. Varför har du inte studerat idag?
(Obs: När det är en fråga - utan frågeord - hoppar vi bara över 1a-platsen och startar direkt med verbet.)

Följ med på nästa Grammatik online med Irene! Då kommer jag att prata om *bisatsen*.

Ha det bra så länge! /Irene

www.svensksprakstudio.com

På facebook: *Your Swedish Teacher*

Video och dokument producerat av L2 Language Studio © All rights reserved